

Voorstel voorgenomen besluit stopzetting naamgeving 'Pieter de la Court' voor facultair gebouw en penning FSW

Faculteitsbestuur FSW, april 2025

**Universiteit
Leiden**

Social and Behavioural Sciences

Voorgenomen besluit

Het bestuur van de faculteit der Sociale Wetenschappen neemt het voorgenomen besluit om:

- het college van bestuur van de universiteit te vragen om de naamgeving 'Pieter de la Court' van het gebouw aan de Wassenaarseweg te verwijderen.
- een prijsvraag uit te schrijven voor een nieuwe naam voor het gebouw (waarbij geen persoonsnaam zal worden geselecteerd).
- de plaquette voor het gebouw te verplaatsen naar een locatie in het gebouw, met toevoeging van een toelichting over de geschiedenis, een genuanceerd beeld over Pieter de la Court en de achtergrond van het besluit om de naamgeving te wijzigen.
- te stoppen met de naamgeving Pieter de la Court van de facultaire penning voor studenten en herformulering van de aandachtsgebieden ervan.

Voorgeschiedenis en aanleiding

In 1989 is het hoofdgebouw van de Faculteit der Sociale Wetenschappen als uitkomst van een prijsvraag vernoemd naar Pieter de la Court, Leids lakenhandelaar uit de 17^e eeuw. In december 2018 is [een plaquette van Pieter de la Court](#) onthuld bij de ingang, met daarbij het citaat "Gelukkig is diegene die niemands slaaf en niemands tiran wil zijn." Bij deze gelegenheid werd het boek '[Het Welvaren van Leiden](#); de open samenleving van Pieter de la Court' gepresenteerd, geschreven door Arthur Weststeijn. Sinds 2019 worden door de faculteit [Pieter de la Court Penningen](#) uitgereikt aan studenten of studentinitiatieven die zich hebben ingezet op een van de zogeheten Pieter de la Court thema's: Diversiteit & Inclusie, Democratisering, Ondernemerschap & Innovatie en Globalisering. Daarnaast is er in Leiden een Pieter de la Courtstraat en reikt de Koninklijke Nederlandse Akademie der Wetenschappen jaarlijks de [De la Court-prijs](#) uit.

In november 2022 schreven collega's Karwan Fatah-Black, universitair docent Geschiedenis aan de Universiteit Leiden en gespecialiseerd in de Nederlandse koloniale geschiedenis, en Arthur Pormes, vakdidacticus Maatschappijleer aan het ICLON, Universiteit Leiden in de Mare: '[Was Pieter de la Court wel een 'vrijdenker'?](#)' Hierin schetsen zij een beeld van de betrokkenheid van Pieter de la Court bij de West-Indische Compagnie en diens rol in de slavenhandel¹.

---

¹ https://www.dbnl.org/tekst/bij005195701_01/bij005195701_01_0004.php Op p. 51 en 52 wordt op slavenhandel geduid.

<https://www.cambridge.org/core/journals/itinerario/article/recapitalization-or-reform-the-bankruptcy-of-the-first-dutch-west-india-company-and-the-formation-of-the-second-west-india-company-1674/15B612FB4C8EF77F1B24EA2513A129D2> "Pieter de la Court, who is accorded a central role in formulating this "free trade ideology," even became a main shareholder in the new company and attended the meetings of the Ten as an observer."

Naar aanleiding van dat bericht heeft het faculteitsbestuur de schrijvers begin 2023 uitgenodigd om in gesprek te gaan over de feiten en over hoe een verdere dialoog over dit onderwerp zou kunnen worden ingericht. In dit gesprek schetsten de schrijvers een beeld van hun onderzoek naar de lakenhandel van Pieter de la Court, zijn betrokkenheid bij de West-Indische Compagnie als aandeelhouder en toehoorder bij de vergadering van de Heren Negen en zijn betrokkenheid bij de slavenhandel. Daarnaast lichtten zij de betekenis toe van het bovengenoemde citaat van Pieter de la Court, die vanuit het tijdperk van de zeventiende eeuw moet worden geïnterpreteerd als een uitspraak over politieke tirannie (slaaf-tiran), niet over koloniale slavernij (slaaf-meester). In ons huidige tijdsgewricht roept dit een aantal vragen op; over de naam van ons gebouw, de plaquette op de buitenmuur met het genoemde citaat en het jaarlijks uitreiken van de Pieter de la Court-penning door de faculteit aan studenten, onder andere voor initiatieven op het gebied van Diversiteit en Inclusiviteit.

In verkennende gesprekken in 2024 met Aya Ezawa, diversity officer van de Universiteit Leiden, Kitty Zijlmans, voorzitter van de [\(ad hoc\) commissie](#) over het universitaire tentoonstellingsbeleid in brede zin en Jasmijn Rana, universitair docent Antropologie met als onderzoeksgebied discussies in de contemporaine samenleving over gender, ras-etniciteit, religie, belichaming en beweging, werden verschillende perspectieven verzameld.

In augustus 2024 organiseerde het faculteitsbestuur een dialoogsessie met bovenstaande betrokkenen, facultaire en universitaire deskundigen en vertegenwoordigers van de medezeggenschap. Hierbij werd divers bronnenmateriaal aangedragen door Pormes en door Gert Oostindie, emeritus hoogleraar Koloniale en postkoloniale geschiedenis, die stelde dat er “geen twijfel [is] dat Pieter de la Court hoofdparticant was van de WIC, dus aanzienlijk investeerde. Hij had ook belangen in handelswaar op schepen die via West-Afrika naar Curaçao voeren: die schepen deden op de ‘middenpassage’ hoogstwaarschijnlijk dienst als slavenschepen. Het is goed mogelijk dat zijn waren in Angola of Cabo Verde werden gebruikt om Afrikaanse handelaren te betalen voor Afrikaanse slaafgemaakten. Dat hij zelf in slaafgemaakten handelde of mensen in slavernij in bezit had, wordt uit deze literatuur niet duidelijk. Dat hij via de WIC en zijn handelscontacten betrokken was bij het hele systeem is wel duidelijk.”²

---

² Deze opmerkingen zijn gebaseerd op: **H.K. Schneelog**, *Aktionäre der Westindischen Compagnie von 1674. Die Verschmelzung der alten Kapitalgebergruppen zu einer Aktiengesellschaft*. Stuttgart: Klett-Cotta, 1982. I.h.b:

p. 33 - Lijst hoofdparticanten; daarop staat Pieter de la Court, aandeel niet gespecificeerd, maar minimaal fl. 28.000.

p. 191 - Pieter de la Court woont vanaf 1673 in A'dam, woonde zittingen van de hoofdparticanten van de Oude en de Nieuwe WIC bij. Werkt nauw samen met zijn zwagers Giovanni en Guillermo van der Voort, óók hoofdparticanten.

p. 249 - Pieter de la Court heeft belangen in schepen die van West-Afrika naar Curaçao voeren.

In April 2025 [verschenen rapporten over vooronderzoek](#) naar de betrokkenheid van [de Universiteit Leiden](#) en [de Gemeente Leiden](#) bij het kolonialisme en de slavernij. De rapporten hebben belangrijke inzichten geleverd over historische betrokkenheid bij kolonialisme binnen zowel de academische als stedelijke context. Deze onderzoeken benadrukken dat economische elites waar Pieter de la Court deel van uitmaakte profiteerden van systemen die direct of indirect afhankelijk waren van slavernij. Hoewel er geen bewijs is dat hij persoonlijk slaafgemaakten bezat, was zijn rol als grootaandeelhouder in de WIC onmiskenbaar verweven met deze praktijken.

Voorgenomen besluit

Overwegende:

- de leidende rol van Pieter de la Court in de Leidse lakennijverheid, die zoals onder andere blijkt uit de rapporten over het vooronderzoek over de Gemeente Leiden, sterk verbonden is met het kolonialisme en de slavenhandel in de zeventiende eeuw,
- de betrokkenheid van Pieter de la Court bij de West-Indische Compagnie als grootaandeelhouder en toehoorder bij de vergadering van de Heren Negen en zijn betrokkenheid bij slavenhandel,
- de wens van de faculteit de geschiedenis niet te willen uitwissen, maar deze als academische instelling juist te willen erkennen en gebruiken om van te leren,
- de constatering dat de naamgeving van het gebouw, de afbeelding van de beeltenis van Pieter de la Court en het citaat op de plaquette niet bijdraagt aan de diverse en inclusieve kennissamenleving die zij wil zijn,

neemt het bestuur van de faculteit der Sociale Wetenschappen het voorgenomen besluit om:

- het college van bestuur van de universiteit te vragen om de naamgeving 'Pieter de la Court' van het gebouw aan de Wassenaarseweg te verwijderen,
- de plaquette voor het gebouw te verplaatsen naar een locatie in het gebouw met vermelding van een toelichting over de geschiedenis, een genuanceerd beeld over Pieter de la Court en de achtergrond van het besluit om de naamgeving te wijzigen,
- een prijsvraag uit te schrijven voor een nieuwe naam voor het gebouw (waarbij geen persoonsnaam zal worden geselecteerd),
- te stoppen met de naamgeving Pieter de la Court van de facultaire penning voor studenten en evaluatie van de aandachtsgebieden ervan.